ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1947

Vyhlásené: 04.07.1947 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

116.

Zákon

ze dne 11. června 1947

o úpravě některých právních poměrů důstojníků, rotmistrů a poddůstojníků aspirantů v záloze.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Tento zákon platí s výjimkami podle odstavce 2 pro osoby, které se staly

a) v československé branné moci

aa) důstojníky nebo rotmistry v záloze před účinností tohoto zákona,

bb) poddůstojníky aspiranty v záloze před 30. zářím 1945;

b) v armádě t. zv. Slovenského státu před 29. srpnem 1944 důstojníky, rotmistry nebo poddůstojníky aspiranty v záloze.

(2) Z osob uvedených v odstavci 1 však nepodléhají ustanovením tohoto zákona osoby,

a) které se staly důstojníky v záloze po absolvování škol na důstojníky v záloze zřízených po 1. říjnu 1945;

b) na které se vztahuje zákon ze dne 6. března 1946, č. 72 Sb., o úpravě některých právních poměrů důstojníků a rotmistrů z povolání a o převzetí některých osob do československé branné moci; pro ně platí tento zákon pouze v případech uvedených v § 4, odst. 4;

c) které se staly důstojníky nebo rotmistry z povolání po 5. květnu 1945.

(3) Tam, kde se v tomto zákoně mluví o vojenských osobách v záloze, rozumějí se tím osoby uvedené v odstavci 1.

§ 2.

(1) Vojenským osobám v záloze uvedeným v § 1, odst. 1, písm. a) se odejme podle dalších ustanovení tohoto zákona vojenská hodnost:

a) přihlásily-li se od roku 1929 při kterémkoli sčítání lidu k německé nebo maďarské národnosti nebo staly-li se členy národních skupin nebo útvarů nebo politických stran sdružujících osoby německé nebo maďarské národnosti nebo ucházely-li se o udělení německého nebo maďarského státního občanství;

b) byly-li dobrovolně na vedoucích místech Národní odborové ústředny zaměstnanecké, Ústředí veřejných zaměstnanců, Hlinkovy slovenské lidové strany, Svazu zemědělství a lesnictví, ledaže byly v těchto organisacích činny se souhlasem vedoucích činitelů domácího nebo zahraničního odboje, nebo byly-li dobrovolně členy Kuratoria pro výchovu mládeže, Svazu pro spolupráci s

Němci, Českého svazu válečníků, Vlajky, Rodobrany, České ligy proti bolševismu, Německo-české společnosti, Hlinkovy gardy, Německo-slovenské společnosti a jiných fašistických organisací podobné povahy (§ 4 dekretu presidenta republiky ze dne 19. května 1945, č. 5 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organisací a ústavů);

c) zúčastnily-li se nepřátelského hospodářského válečného podnikání, zaujímaly-li vedoucí místo ve válečném průmyslu, pracujícím pro německou nebo maďarskou armádu, prováděly-li opevňovací práce pro Němce nebo Maďary, ledaže byly k uvedeným činnostem donuceny a nemohly se jim vyhnout, nebo obohatily-li se v souvislosti s poměry v době nesvobody;

d) podporovaly-li nebo obhajovaly-li o své újmě činy nebo slovy režim nacistů, fašistů, zrádců a kolaborantů, zejména vyvinuly-li přímo nebo nepřímo jakoukoliv činnost proti Slovenskému národnímu povstání, nebo projevily-li se vůbec jako osoby státně nebo národně nespolehlivé;

e) byly-li po 15. březnu 1939 ve spojenecké nebo neutrální cizině a vrátily-li se v době nesvobody na území republiky Československé bez zvláštního úkolu, uloženého jim činiteli domácího nebo zahraničního odboje nebo představiteli států, které byly spojenci republiky Československé ve válce, pokud se nevrátily z důvodů hodných zvláštního zřetele;

f) odepřely-li nastoupit nebo nenastoupily-li službu v československé armádě v zahraničí, ač k tomu měly možnost;

g) odešly-li před postupující československou armádou nebo armádami spojeneckými, pokud tak neučinily z důvodů hodných zvláštního zřetele;

h) jednala-li jejich manželka způsobem uvedeným pod písm. a). Ministr národní obrany může po slyšení příslušné komise (§ 3) povolit úchylku od tohoto ustanovení, přihlásila-li se manželka v době od 21. května 1938 do 4. května 1945 v úředním hlášení za Češku nebo Slovenku nebo prokáže-li, že zůstala věrna republice Československé, nikdy se neprovinila proti národu českému nebo slovenskému a buď se zúčastnila boje za osvobození republiky Československé, nebo trpěla pod nacistickým nebo fašistickým terorem, po případě zaniklo-li manželství před účinností tohoto zákona;

i) studovaly-li v době zvýšeného ohrožení republiky na německých vysokých školách nebo žádaly-li za zápis na těchto školách, nebo dovolily-li v téže době svým nezletilým dětem, které podléhaly jejich otcovské moci, aby chodily do německých nebo maďarských škol, ač měly možnost chodit do škol s vyučovacím jazykem slovanským, nebo dovolily-li, aby jejich děti žádaly za zápis na německých vysokých školách.

(2) Vojenským osobám v záloze uvedeným v § 1, odst. 1, písm. a), u nichž nenastala žádná ze skutečností uvedených v předcházejícím odstavci, ponechá se jejich vojenská hodnost.

(3) Vojenské osoby v záloze uvedené v § 1, odst. 1, písm. b) se převezmou podle dalších ustanovení tohoto zákona do československé branné moci jako důstojníci, rotmistři nebo poddůstojníci aspiranti v záloze v hodnosti, jíž dosáhly v armádě t. zv. Slovenského státu před 29. srpnem 1944 nebo v československé branné moci, nebrání-li tomu některá ze skutečností uvedených v odstavci 1; vojenské hodnosti nabyté v armádě t. zv. Slovenského státu po tomto dni se neuznávají.

(4) V případech hodných zvláštního zřetele může ministr národní obrany povolit úchylku od ustanovení odstavců 1 a 3.

§ 3.

(1) K přezkoumání vojenských osob v záloze s hlediska § 2 se zřídí

a) přezkoumací komise pro vojenské osoby v záloze u velitelství divisí (dále jen „přezkoumací komise“),

b) odvolací komise pro vojenské osoby v záloze u velitelství oblastí (dále jen „odvolací komise“).

(2) Složení a místní příslušnost komisí určí, jejich členy jmenuje a jednací řády komisí vydá ministr národní obrany.

§ 4.

(1) Přezkoumání (§ 3, odst. 1) se zavede na podkladě přihlášky.

(2) Vojenské osoby v záloze jsou povinny podat přihlášku u domovského doplňovacího okresního velitelství do 90 dnů po vyhlášení tohoto zákona. Vojenské osoby bydlící v cizině mohou tak učiniti do jednoho roku po vyhlášení zákona též u příslušného zastupitelského úřadu nebo svým prostředníkem (§ 268, odst. 4 branných předpisů, vydaných vládním nařízením ze dne 15. září 1927, č. 141 Sb.) u domovského doplňovacího okresního velitelství.

(3) Vojenské osoby v záloze uvedené v § 1, odst. 1, písm. a), které bez závažných důvodů nepodají včas přihlášku, pozbývají vojenské hodnosti dnem, jímž končí lhůta podle odst. 2; k tomuto dni se provede též výmaz a zápis podle § 292 branných předpisů. Vojenské osoby v záloze uvedené v § 1, odst. 1, písm. b), které bez závažných důvodů nepodají včas přihlášku, nebudou převzaty do československé branné moci jako důstojníci, rotmistři nebo poddůstojníci aspiranti v záloze. Má-li domovské doplňovací okresní velitelství za to, že přihláška nebyla podána včas, poskytne osobě podavší přihlášku vždy přiměřenou lhůtu, aby se o tom vyjádřila.

(4) Vojenské osoby v záloze uvedené v § 1, odst. 1, písm. a), které se staly důstojníky nebo rotmistry z povolání v armádě t. zv. Slovenského státu, a nepodaly přihlášku podle § 15 zákona č. 72/1946 Sb., pozbývají vojenské hodnosti dnem vyhlášení tohoto zákona. Rovněž pozbývají vojenské hodnosti osoby, o nichž bylo rozhodnuto podle části II zákona č. 72/1946 Sb., že nebudou převzaty ani jako důstojníci nebo rotmistři ve výslužbě ani jako důstojníci nebo rotmistři v záloze, a to dnem uvedeného rozhodnutí.

(5) Podrobnosti o podávání přihlášek stanoví ministr národní obrany vyhláškou v Úředním listě republiky Československé a ve Věcním věstníku ministerstva národní obrany.

§ 5.

(1) Pojednavši o přihlášce, usnese se přezkoumací komise, že navrhuje ministru národní obrany,

a) aby vojenské osobě v záloze uvedené v § 1, odst. 1, písm. a) ponechal vojenskou hodnost (§ 2, odst. 2 a 4) nebo aby vojenskou osobu v záloze uvedenou v § 1, odst. 1, písm. b) převzal do československé branné moci v hodnosti, jíž dosáhla v armádě t. zv. Slovenského státu před 29. srpnem 1944 nebo v československé branné moci (§ 2, odst. 3 a 4), nebo

b) aby vojenské osobě v záloze uvedené v § 1, odst. 1, písm. a) odňal vojenskou hodnost, nebo aby vojenskou osobu v záloze uvedenou v § 1, odst. 1, písm. b) nepřevzal do československé branné moci jako důstojníka, rotmistra nebo poddůstojníka aspiranta v záloze.

(2) O návrhu podle odstavce 1, písm. b) uvědomí přezkoumací komise dotčenou vojenskou osobu v záloze písemně s uvedením důvodů a s poučením o právu odvolacím (§ 6). Návrhy podle

odstavce 1, písm. a), jakož i návrhy podle téhož odstavce, písm. b), proti nimž nebylo podáno odvolání, předloží přezkoumací komise ministru národní obrany.

§ 6.

Proti návrhu přezkoumací komise podle § 5, odst. 1, písm. b) lze se odvolat do 30 dnů ode dne, kdy návrh byl doručen, u přezkoumací komise k odvolací komisi.

§ 7.

(1) Odvolací komise může šetření provedená přezkoumací komisí doplnit buďto sama, nebo uložit doplnění přezkoumací komisi.

(2) Odvolací komise projednavši odvolání se buď připojí k návrhu přezkoumací komise, nebo navrhne ministru národní obrany, aby rozhodl, že vojenské osobě v záloze uvedené v § 1, odst. 1, písm. a) ponechává vojenskou hodnost (§ 2, odst. 2), nebo že vojenskou osobu v záloze uvedenou v § 1, odst. 1, písm. b) přejímá do československé branné moci v hodnosti, jíž dosáhla v armádě t. zv. Slovenského státu před 29. srpnem 1944 nebo v československé branné moci (§ 2, odst. 3).

(3) Odvolací komise předloží své návrhy ministru národní obrany.

§ 8.

(1) Ministr národní obrany rozhodne o předložených návrzích (§ 5, odst. 1 a § 7, odst. 3) s konečnou platností, nejsa jimi vázán. Jde-li o majory nebo podplukovníky, může vojenskou hodnost odníti jen se souhlasem vlády, jde-li o plukovníky nebo generály, jen se souhlasem presidenta republiky.

(2) Vojenské osoby v záloze uvedené v § 1, odst. 1, písm. a), kterým byla odňata vojenská hodnost nebo které jí pozbyly, se přeloží do počtu mužstva jako vojíni v záloze; vojenské osoby v záloze uvedené v § 1, odst. 1, písm. b), které nebyly převzaty do československé branné moci jako důstojníci, rotmistři nebo poddůstojníci aspiranti v záloze, náleží do počtu mužstva jako vojíni v záloze.

(3) Rozhodnutí ministra národní obrany se doručí dotčené vojenské osobě v záloze skrze domovské doplňovací okresní velitelství. Rozhodnutí, kterým se vojenské osobě v záloze uvedené v § 1, odst. 1, písm. a) odnímá hodnost, nebo kterým se vojenská osoba v záloze uvedená v § 1, odst. 1, písm. b) nepřejímá do československé branné moci jako důstojník, rotmistr nebo poddůstojník aspirant v záloze, jest odůvodniti.

(4) Je-li vojenská osoba v záloze, jíž se rozhodnutí ministra národní obrany týká, ve státní nebo jiné veřejné službě, zašle se opis tohoto rozhodnutí příslušnému osobnímu úřadu na vědomost.

§ 9.

Pokud tento zákon nestanoví jinak, platí pro řízení ustanovení vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928, č. 8 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení).

§ 10.

Soudy, vojenské i civilní úřady a jiné orgány veřejné správy jsou povinny spolupůsobiti při provádění tohoto zákona.

§ 11.

(1) Učiní-li důstojníci a rotmistři v záloze československé branné moci, kteří dovršili 50. rok věku v letech 1938 až 1945, prohlášení podle § 158, odst. 1 a 4 branných předpisů do 90 dnů, a jde-li o vojenské osoby bydlící v cizině, do jednoho roku po vyhlášení tohoto zákona, bude k němu přihlíženo tak, jako by bylo podáno včas.

(2) Prohlášení podle odstavce 1 třeba podat zároveň s přihláškou podle tohoto zákona (§ 4). O schválení tohoto prohlášení se rozhodne zároveň s vyřízením přihlášky.

§ 12.

(1) Kdo v podáních (přihláškách, jejich přílohách, návrzích, oznámeních a jiných sděleních) nebo v zápisech během řízení podle tohoto zákona vědomě uvede nebo potvrdí nepravdivé okolnosti, bude potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, okresním národním výborem pro správní přestupek pokutou do 50.000 Kčs nebo trestem na svobodě (vězením, uzamčením) do šesti měsíců nebo oběma těmito tresty. Byla-li uložena pokuta, vyměří se zároveň pro případ její nedobytnosti náhradní trest vězení (uzamčení) podle míry zavinění do šesti měsíců. Byl-li vedle pokuty uložen i trest na svobodě, nesmí trest na svobodě spolu s náhradním trestem vězení (uzamčení) činiti více než šest měsíců.

(2) Pokuty připadají státu.

(3) Správní přestupek podle odstavce 1 se promlčuje ve lhůtě dvou roků.

§ 13.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr národní obrany v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

arm. gen. Svoboda v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.